

UCHWAŁA NR XXXI.223.2017
RADY GMINY KOMPRACHCICE
z dnia 19 grudnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, poz. 2232) i art. 176 pkt 1) i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, poz. 1291, poz. 2217) Rada Gminy Komprachcice, uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Komprachcice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Łukasz Dydzik

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020

I. Wprowadzenie, definicja rodziny

W naukach społecznych istnieje wiele definicji pojęcia „rodzina”. Według wybitnego polskiego socjologa Jana Szczepańskiego, rodzina to „grupa złożona z osób połączonych stosunkiem małżeństwa i stosunkiem rodzice – dzieci”¹⁾ natomiast zdaniem Zbigniewa Zaborowskiego, rodzina jest „grupą naturalną opartą na związkach krwi, małżeństwa lub adopcji”.²⁾ Zgodnie z zapisem art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”. Artykuł 71 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zawiera zapis gwarantujący pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, szczególnie rodzinom wielodzietnym i niepełnym. Z kolei artykuł 72 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi o zapewnieniu dziecku prawa do ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Rodzina to naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które wpływa na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Prawidłowo funkcjonująca rodzina konsekwentnie i z powodzeniem spełnia swoje zadania i stanowi dla swoich członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rozwój emocjonalny i intelektualny młodego pokolenia zależy od prawidłowo spełnianej funkcji przez środowisko rodzinne. Niskie dochody rodziny, powodujące sytuacje, w których nie będzie ona w stanie własnym staraniem zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych, to tylko jeden z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Dodatkowymi problemami są często alkoholizm, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

Jak wynika z powyższych zapisów, władze samorządowe w obliczu zagrożenia stabilizacji rodziny lub wystąpienia dysfunkcji, zobowiązane są do podjęcia działań, które będą miały na celu niwelację owych problemów oraz ochronę poszczególnych członków rodziny. Trudności jakie pojawiają się w danych rodzinach mogą być złożone, a ich rozwiązanie często wymaga zestawu wielu złożonych zadań. Główne przyczyny, które zaburzają społeczny ład w funkcjonowaniu rodziny, to uzależnienia członków rodzin od alkoholu i substancji psychoaktywnych, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz bezrobocie, które z kolei może przyczynić się do wystąpienia ubóstwa. Rodziny wśród których pojawi się przynajmniej jeden z powyższych problemów powinny zostać poddane obserwacji, a następnie należy im dostarczyć wsparcia. Rodzina ma szczególne oddziaływanie na socjalizację dziecka. Dysfunkcje w rodzinie bezpośrednio przekładają się na osobowość dziecka oraz na jego poczucie bezpieczeństwa, a także potrzebę miłości i przynależności.

Władze samorządowe podejmując działania pomocowe i profilaktyczne, powinny przede wszystkim mieć głównie na uwadze podstawową rolę opiekuńczą i wychowawczą rodziny w rozwoju dziecka.

Za pomoc rodzinom zagrożonym marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym odpowiedzialne są następujące grupy zawodowe: pracownicy socjalni, pedagodzy, policja, asystenci rodzin, kuratorzy, przedstawiciele służby zdrowia (pielęgniarki szkolne i środowiskowe), specjaliści zatrudnieni w placówkach oświatowych, psychologów, logopedzi.

Jedynie dzięki odpowiedniemu zestawowi interdyscyplinarnych działań podjętych przez przedstawicieli tych grup możliwe jest przywrócenie prawidłowych funkcji rodziny. Efektywna pomoc skierowana do rodzin doznających trudności oraz właściwa pomoc dzieciom pochodzącym z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym może zostać zrealizowana poprzez współpracę instytucji, organizacji oraz służb, które świadczą pomoc rodzinom na poziomie gminy.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny, zwanego dalej Programem są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- 1) ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697, poz. 1291, poz. 2217);
- 2) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769, poz. 1985);
- 3) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
- 4) ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487);
- 5) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2017 r. poz. 783, poz. 1458).

II. Adresaci Programu

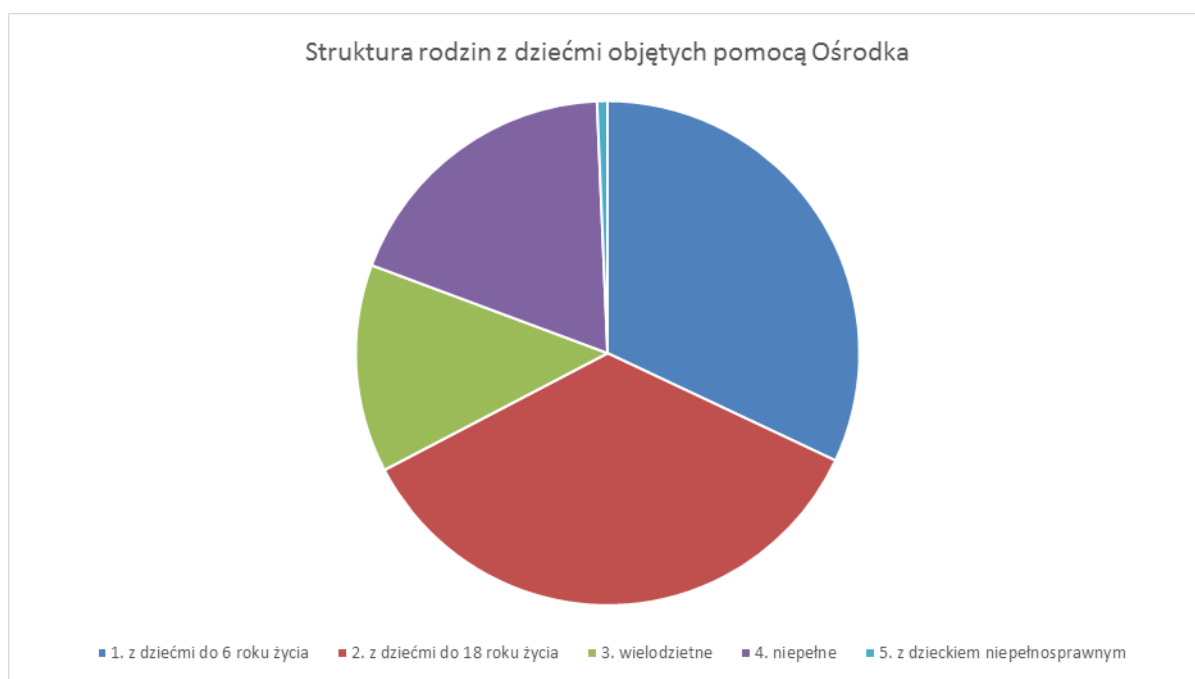
Adresatami Programu są dzieci i rodziny z terenu Gminy Komprachcice, a w szczególności rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

III. Diagnoza

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Komprachcicach, dalej zwany Ośrodkiem lub GOPS, otacza opieką 281 rodzin; w tej grupie jest 65 rodzin z dziećmi. W 16 rodzinach występują problemy opiekuńczo – wychowawcze. W rodzinach tych wychowuje się 24 dzieci. W 2016 roku Ośrodek zatrudniał asystenta rodziny, pod opieką którego znajdowało się 6 rodzin, w których wychowuje się 11 dzieci.

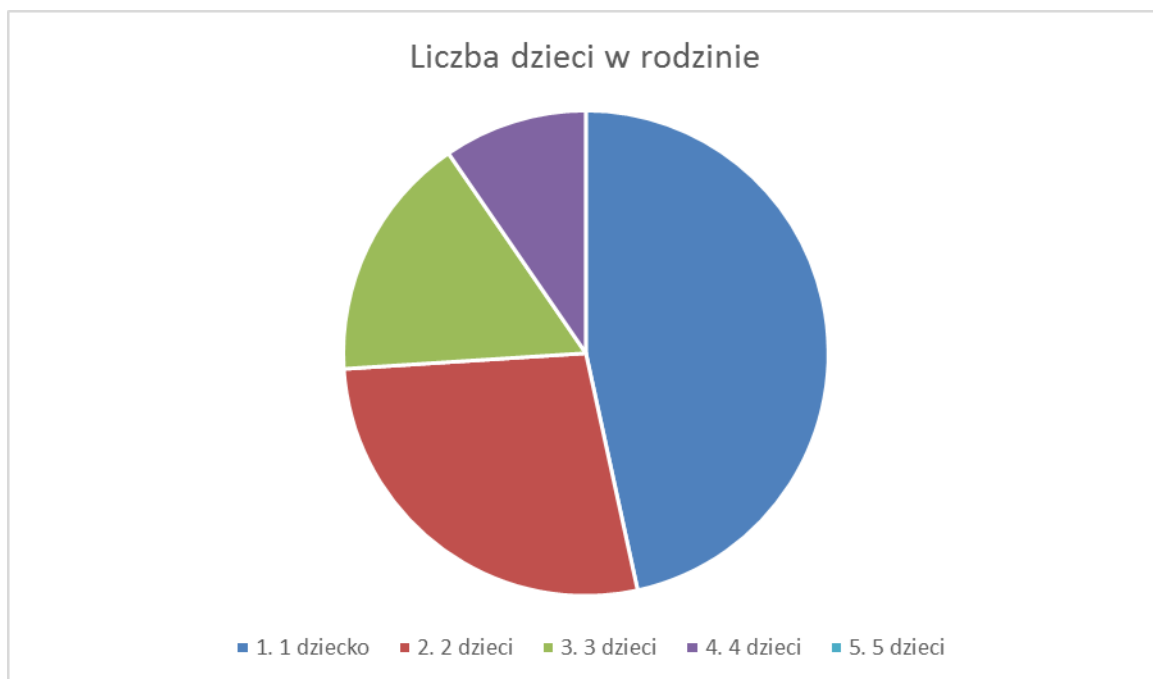
Wykres 1

Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS.

Wykres 2

Rodziny objęte pomocą GOPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie.

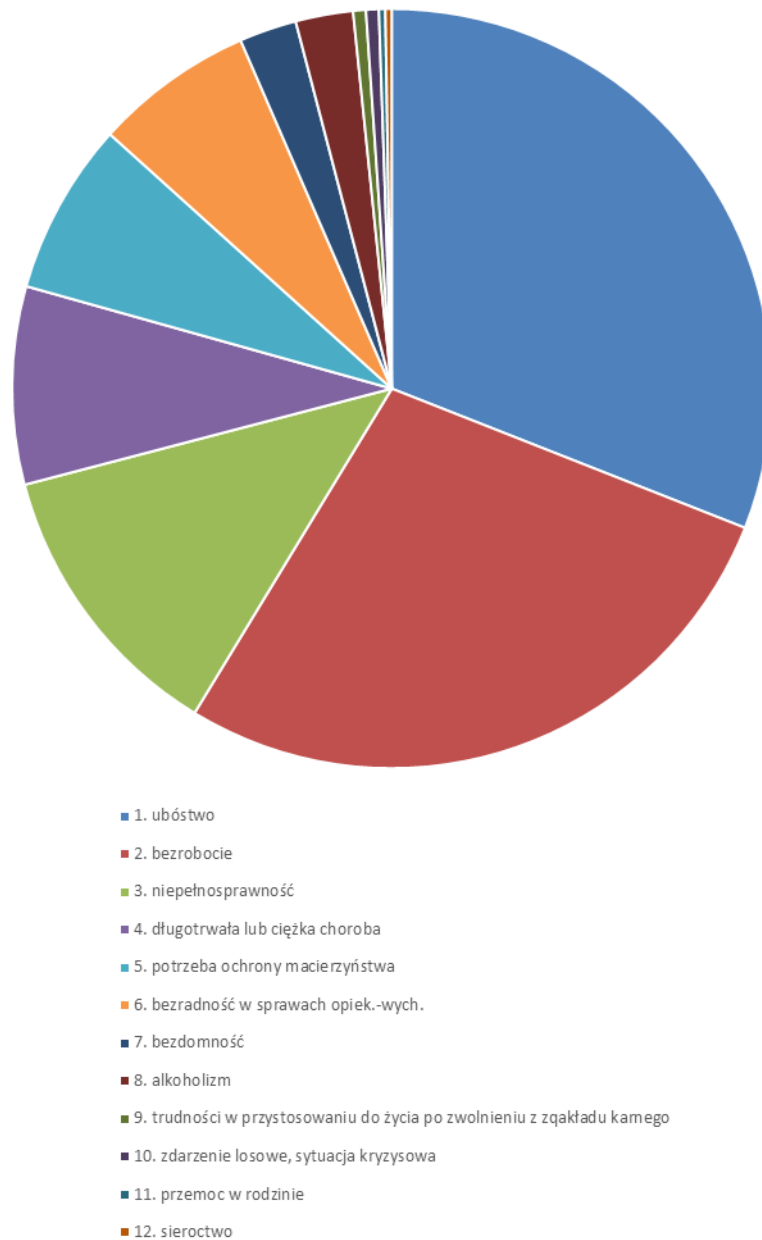

Najczęstszym powodem korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są niskie dochody, bezrobocie, niepełnosprawność a także bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z uwagi na sytuację ekonomiczno - gospodarczą Gminy Komprachcice oraz ubogą infrastrukturę, osoby w wieku produkcyjnym nie mają większych szans na podjęcie zatrudnienia na terenie Gminy. Aktualnie na terenie Gminy Komprachcice jest 308 osób bezrobotnych /źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opolu/.

Tabela 3

Powody korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej.

Powody do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej

GOPS prowadzi ścisłą współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez kierowanie osób uzależnionych do komisji. Ponadto rodziny dotknięte przemocą kieruje się do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, dalej zwanego Zespołem Interdyscyplinarnym, oraz grup roboczych.

W 2014 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 13 Niebieskich Kart.

Z danych Zespołu Kuratorskiej Rejonowej Służby Sądowej w Opolu, Wydział Rodzinny i Nieletnich wynika, iż w 2016 roku na terenie gminy Komprachcice kuratorzy pełnili 7 nadzorów karnych nad niepełnoletnimi dziećmi w związku z demoralizacją i czynami karalnymi oraz w 8 sprawach opiekuńczych związanych z ograniczeniem władzy rodzicielskiej.

W wielu rodzinach, objętych pracą socjalną lub nadzorem kuratora, występują liczne problemy w opiece nad dziećmi, a mianowicie: zaniedbywanie nauki, nie realizowanie obowiązku szkolnego, zagrożenie demoralizacją, niska samoocena, złe warunki socjalno – bytowe, uzależnienie od alkoholu rodziców. Brak odpowiedniego, specjalistycznego wsparcia dla tych rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

W Gminie Komprachcice w 2016r., w rodzinach zastępczych przebywało:

- 1) czworo dzieci w 3 rodzinach zastępczych spokrewnionych;
- 2) jedno dziecko w 1 rodzinie zastępczej zawodowej;
- 3) jedno dziecko w 1 rodzinie zastępczej nie zawodowej.

Jedno dziecko przebywało w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

IV. Analiza SWOT

1. Mocne strony:

Zespół placówek i instytucji z pracownikami posiadającymi odpowiednie doświadczenie i wiedzę:

- 1) placówki oświatowe (przedszkola, szkoły, świetlice szkolne);
- 2) wykwalifikowana kadra pedagogiczna i „pomocowa”;
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 4) Komisariat Policji;
- 5) istniejące placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie powiatu opolskiego;
- 6) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 7) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 8) kuratorzy sądowi;
- 9) realizacja programów profilaktycznych przez różne podmioty.

2. Słabe strony:

- 1) brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) brak grup samopomocowych;
- 3) ograniczone środki finansowe na zagospodarowanie czasu wolnego dzieci;
- 4) długi czas oczekiwania na poradnictwo specjalistyczne;
- 5) niewystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych;
- 6) brak dużych zakładów pracy;
- 7) brak umiejętności u wielu rodziców pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- 8) wyuczona bezradność i roszczeniowość (wzorce pokoleniowe);
- 9) uzależnienie od pomocy instytucjonalnej;
- 10) różne uzależnienia członków rodziny (alkohol, narkotyki, internet, seks...);
- 11) narastająca przestępczość, przemoc;
- 12) brak nowych lokali mieszkalnych i lokali socjalnych, brak mieszkań chronionych;
- 13) rozpad związków (separacja, rozwody, wyjazdy za granicę).

3. Zagrożenia:

- 1) duża liczba osób korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- 2) zwiększone zjawiska wykluczenia społecznego;
- 3) wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych;
- 4) wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży;

- 5) brak zaplecza zabezpieczającego egzekucje eksmisji sprawców przemocy w rodzinie;
- 6) niewystarczające umiejętności interdyscyplinarne;
- 7) skomplikowane procedury pozyskiwania środków finansowych z innych źródeł.

4. Szanse:

- 1) wymiana informacji z innymi gminami, korzystanie z dobrych wzorców;
- 2) możliwość pozyskiwania dodatkowych funduszy i programów rządowych;
- 3) możliwość zlecenia niektórych zadań organizacjom pozarządowym.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, przez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny.

Celem nadrzędnym Programu jest realizacja prawa dziecka do wychowania i rozwoju w rodzinie biologicznej. Program zawiera propozycje skorelowanych działań, zarówno profilaktycznych, jak i zmniejszających skutki patologii, skierowanych do rodzin, które wymagają pomocy nie tylko materialnej, ale głównie socjalnej oraz specjalistycznej (psychologicznej, prawnej, pedagogicznej). Proponowane działania mają za zadanie wesprzeć rodzinę z „grupy ryzyka”, w pełnieniu jej podstawowych funkcji, w myśl zasady, że w pierwszej kolejności wykorzystywane powinny być zasoby i możliwości własne rodziny.

Najważniejsze z tych działań to:

- 1) edukowanie rodziców, poprzez dostarczenie im wiedzy o prawidłowościach lub nieprawidłowościach funkcjonowania rodziny i ich znaczenia dla rozwoju dziecka;
- 2) wspieranie, m. in. poprzez poradnictwo;
- 3) konsultacje dla osób zgłaszających problemy wychowawcze z dzieckiem;
- 4) treningi umiejętności życiowych.

Pomoc udzielana dziecku i rodzinie będzie obejmować:

- 1) bezpośrednie kontakty z rodziną i dzieckiem;
- 2) mediacje i negocjacje.

Pomoc doraźna obejmuje:

- 1) pomoc materialną;
- 2) napisanie podania, pisma, prośby itp.;
- 3) pomoc w załatwieniu spraw urzędowych.

Pomoc długofalowa polega na:

- 1) objęciu rodziny szeroko rozumianą pracą socjalną;
- 2) objęciu dziecka opieką przez placówkę wsparcia dziennego;
- 3) zorganizowaniu indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych;
- 4) udzielaniu porad w sprawach życiowych, związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego, budżetu rodzinnego, pielęgnacją i zdrowotnymi potrzebami dzieci;
- 5) pracy asystenta rodziny.

Drugim celem Programu jest umożliwienie powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. Podstawowym zadaniem do realizowania tego celu jest inicjowanie działań niezbędnych do uregulowania sytuacji życiowej rodziny i umożliwienie powrotu dziecka. Rodziny, których dzieci opuszczają zastępcze formy opieki wymagają długoterminowego, systematycznego i specjalistycznego wsparcia w pełnieniu ról rodzicielskich. Realizacja założeń przyjętych w Programie pozwoli udzielić rodzinie szybkiej i skutecznej pomocy, aby dziecko mogło do niej powrócić na stałe.

Dla skutecznego przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom Program opiera się na zasadach:

- 1) podejmowania wczesnych działań profilaktycznych zanim narosną problemy;
- 2) pracy z dzieckiem w jego środowisku rodzinnym;
- 3) szybkim działaniu nakierowanym na powrót dziecka do rodziny naturalnej;
- 4) pracy z młodzieżą zapobiegającej ich wykluczeniu społecznemu.

Zadania i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Harmonogram i plan realizacji działań

Cel strategiczny 1.

Budowa systemu pomocowego i wzmocnienie rodziny wymagającej pomocy

Cele szczegółowe:

- 1) umożliwienie dziecku wychowania się w rodzinie biologicznej;
- 2) zapewnienie dziecku w sytuacjach kryzysowych opieki w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) aktywizacja rodziców w celu przywrócenia zdolności (lub nabycia zdolności) pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 4) wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin.
- 5) pomoc asystenta rodziny

Cel operacyjny 1. Wzmacnianie funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzin.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Wspieranie rodzin w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi	GOPS, gminne placówki oświatowo-wychowawcze przy współpracy z organizacjami pozarządowymi i Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	2018 - 2020
2.	Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej	gminne placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny GOPS, przy współpracy z Komisariatem Policji w Niemodlinie, i organizacjami pozarządowymi.	2018 - 2020
3.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez sport, rekreację i kulturę	gminne placówki oświatowe, Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji przy współpracy z organizacjami	2018 - 2020

		pozarządowymi	
4.	Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem.	GOPS przy współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Opolu. i kuratorami sądowymi	2018 - 2020
5.	Pomoc i opieka specjalistyczna	GOPS przy współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Opolu, gminne placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2018 - 2020

Cel operacyjny 2.

Poprawa jakości życia, zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Udzielanie pomocy finansowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.	GOPS	2018 - 2020
2.	Rozbudowa systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego, wsparcie dla rodzin z osobami długotrwale bezrobotnymi.	GOPS, Wójt Gminy przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny	2018 - 2020
3.	Organizacja i koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży z terenu gminy.	Zespół Obsługi Placówek Oświatowych, GOPS, gminne placówki oświatowe	2018 - 2020

Cel operacyjny 3. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Budowanie lokalnej infrastruktury i zasobów dla wczesnej interwencji w odniesieniu do osób i rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą	Wójt Gminy, Zespół Interdyscyplinarny, GOPS	2018 - 2020
2.	Rozwijanie lokalnego systemu poradnictwa, m.in. psychologicznego, prawnego i socjalnego oraz doskonalenie wczesnej interwencji w sytuacjach kryzysowych.	GOPS przy współpracy z Sądem Rejonowym w Opolu, Komisariatem Policji w Niemodlinie, kuratorami sądowymi.	2018 – 2020
3.	Zapewnienie tymczasowego schronienia osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w tym ofiarom przemocy.	Wójt Gminy, Zespół Interdyscyplinarny,	2018 – 2020

4.	Rozszerzanie oferty edukacyjnej działań profilaktycznych dla osób zagrożonych (uzależnionych i ich rodzin) oraz specjalistyczne poradnictwo.	GOPS , gminne placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2018 – 2020
----	--	---	-------------

Cel strategiczny 2

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Cel operacyjny 1:

Budowanie systemu wsparcia, profilaktyka i edukacja rodzin w tym szczególnie dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Promocja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży.	gminne placówki oświatowe GOPS przy współpracy z Zakładami Opieki Zdrowotnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2018 - 2020
2.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej i rozwój placówek wsparcia dziennego.	gminne placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, świetlice wiejskie	2018 - 2020
3.	Promocja i realizacja programów profilaktycznych.	Wójt Gminy, gminne placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, świetlice	2018 - 2020
4.	Egzekwowanie zakazu dystrybucji papierosów, alkoholu i narkotyków wśród młodego pokolenia zgodnie z obowiązującymi przepisami	Gminne placówki oświatowe w porozumieniu z Komisariatem Policji w Niemodlinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji	2018 - 2020

Cel strategiczny 3

Podnoszenie standardów pracy służb instytucji pomocowych

Cel operacyjny 1:

Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników * przez udział w szkoleniach specjalistycznych, stażach, studiach podyplomowych, itp. <i>*pomagających rodzinie</i>	gminne placówki oświatowe, GOPS	2018 - 2020

2. Monitoring i ewaluacja Programu

W ramach ewaluacji programu prowadzony będzie monitoring. Głównymi obszarami monitorowania Programu będą wyznaczone działania.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- 1) rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy;
- 2) wyznaczanie kierunków działań z rodziną;
- 3) wskazywanie jednostek współpracujących oraz określenie ich zadań;
- 4) ocena rezultatów prowadzonej pracy na rzecz rodziny.

Źródła finansowania Programu

Program realizowany będzie w ramach posiadanych środków w budżecie Gminy oraz otrzymywanych z budżetu państwa a także z innych źródeł.

Zakończenie

Opieka nad dzieckiem i rodziną jest jednym z kierunków działań lokalnego systemu pomocy społecznej. Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga skoordynowanego działania różnych instytucji zajmujących się rodziną i dzieckiem. Program wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne i wartościowe. Program pozwoli określić, czy kierunki podjętych działań były właściwe.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz posiadanych możliwości. W lokalnym systemie działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

¹⁾J. Szczepański, Elementarne pojęcia socjologii, Warszawa 1972, s. 149

²⁾Z. Zaborowski, Rodzina jako grupa społeczno-wychowawcza, Warszawa 1980, s. 14